

Beantwoording rondvragen

18R.00150

Van : Wethouder W.J.P. Kok
Portefeuille(s) : Volksgezondheid
Datum : 08-03-2018
Contactpersoon : A. de Leeuw
Tel.nr. : 06-35113543
E-mailadres : leeuw.a@woerden.nl

Onderwerp: Beantwoording rondvragen n.a.v. de Kaderbrief 2019 van de GGDrU

Deze rondvragen zijn gesteld door de fractie van VVD/D'66 en CDA tijdens de vergadering van het forum Samenleving van 5 maart 2018.

In de vergadering is afgesproken om deze vragen schriftelijk te beantwoorden.

Beantwoording van de vragen:

De vraag: Wanneer moet het nieuwe DD JGZ klaar zijn?
Het antwoord is: in het eerste kwartaal van 2019.

Bijlage:

Bij de bespreking van de Kaderbrief kwam het Ombuigingsplan ter sprake.
Ik heb aangeboden om het Ombuigingsplan aan de raad te sturen.
Dit plan is toegevoegd als bijlage.

W.J.P. Kok
wethouder

"GGDrU in beweging"

**Basis op orde -
Ombuigingsplan vanaf
2018**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Achtergrond.....	3
1.2 Ombuigingen.....	3
1.3 Van ombuigingen naar begrotingswijziging.....	3
2. Opgave 2018-2019 en verder	4
2.1 De basis op orde.....	4
3. Aanpak ombuigingen.....	5
4. Besparingsvoorstellen	6
4.1 Eerste ronde besparingsvoorstellen obv interne zoekslag 2 ^e helft 2016.....	6
4.1.1 Inkoopvoordelen.....	6
4.1.2 Personele efficiency.....	6
4.1.3 Verdergaande automatisering (ICT)	7
4.1.4 Overige besparingsvoorstellen.....	7
5. Onderzoek Lysias; spoor 1.....	8
1.1 Opdracht en aanpak.....	8
1.2 Belangrijke uitkomsten onderzoek Lysias.....	8
1.3 Conclusie Lysias	10
6. Analyse jaarresultaten en reservepositie; spoor 2.....	11
6.1 Analyse jaarresultaat 2016	11
6.2 Overzicht jaarresultaten afgelopen jaren.....	11
6.3 Analyse reservepositie.....	12
7. Financieel beeld: intensiveringen en dekking.....	14
7.1 Overzicht intensiveringen.....	14
7.2 Overzicht besparingen.....	14
7.3 Totaal overzicht intensiveringen en besparingen	15
7.4 Voorstel hoe met rest-opgave om te gaan.....	15
7.5 Risicobeeld.....	16
Bijlage A: Rapportage 'Bezuinigen om te kunnen investeren' (Lysias).....	19

1. Inleiding

Voor u ligt het ombuigingsplan van de GGD regio Utrecht (hierna; GGDrU) voor de begrotingsjaren 2018-2021.

1.1 Achtergrond

In de bestuursconferentie, in het najaar van 2016, heeft het algemeen bestuur van GGDrU gesproken over de bestuursagenda 2016-2019. Deze bestuursagenda is het meerjarenkader waarin de maatschappelijke waarde waaraan GGDrU bijdraagt is vastgelegd en is tevens de opdracht die het bestuur geeft aan de DPG en via haar aan GGDrU. Onderdeel van deze bestuursagenda is het project 'de basis op orde'. In 2014 was reeds geconstateerd dat GGDrU kwetsbaar is op de bedrijfsondersteunende onderdelen ('de basis') en dat versterking van deze onderdelen noodzakelijk was om goed uitvoering te kunnen geven aan de taken van GGDrU. In de Kadernota 2018 zijn voorstellen voor de benodigde versterkingen verder uitgewerkt, inclusief het financiële plaatje. Kort samengevat zijn voor de volgende onderdelen investeringen nodig:

1. Meer capaciteit voor ontwikkeling en uitvoering
2. Een crisis kun je niet plannen, je voorbereiding wel
3. Verbindende GGD op herkenbare, toegankelijke en uitnodigende locaties
4. Zonder ICT geen eigentijdse GGD

1.2 Ombuigingen

Om op bovengenoemde onderdelen te kunnen investeren, is in totaal een bedrag aan investeringen nodig van ruim € 1,3 miljoen. Het bestuur heeft de DPG als uitgangspunt meegegeven dat de dekking van deze investeringen binnen de huidige financiële kaders gevonden moet worden. GGDrU heeft vervolgens onderzoek (zie ook hfdst. 3) gedaan om de benodigde middelen binnen de eigen begroting te vinden. Dit onderzoek bestond uit een onafhankelijke analyse door Lysias naar mogelijke besparingen in begroting 2018-0, een financiële analyse naar het overschot uit de exploitatie 2015 en 2016 en een analyse naar de reserve- en voorzieningenpositie van GGDrU. De uitkomsten van dit onderzoek zijn verwerkt in dit ombuigingsplan.

1.3 Van ombuigingen naar begrotingswijziging

In dit ombuigingsplan wordt een voorstel gedaan voor de dekking van de gewenste intensiveringen. Dit dekkingsvoorstel zal uiteindelijk leiden tot een gewijzigde begroting 2018. Deze begrotingswijziging ligt in het najaar van 2017 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voor.

2. Opgave 2018-2019 en verder

2.1 De basis op orde

De per 2014 gefaseerd doorgevoerde (personele) versterking van de bedrijfsvoering houdt het schip van GGDrU net drijvend. Als gevolg van deze versterking is inzet van andere en meer deskundigheid mogelijk geworden. Dat leidt tot meer inzicht in de stand van zaken bij GGDrU. Onze GGD is nog niet op het noodzakelijke basisniveau voor deze tijd. Naast dat er vermijdbare risico's zijn die moeten worden getackeld, is meer nodig om een toekomstbestendige en eigentijdse GGD te zijn. Daarom moet GGDrU verder intensiveren vanaf 2018.

In de Kadernota 2018 is uitgebreid opgenomen op welke onderdelen GGDrU verdere versterking nodig heeft. Hierna volgt een korte samenvatting van deze onderdelen:

'De basis op orde' betekent voor GGDrU:

- *Meer capaciteit voor ontwikkeling en uitvoering*
Om toe te groeien naar een toekomstbestendige GGD is ruimte nodig voor het ontwikkelen en invoeren van noodzakelijke en onvermijdelijke verbeteringen.
- *Zonder ICT geen eigentijdse GGD*
GGDrU wil toewerken naar een ICT-infrastructuur, zowel qua systemen, capaciteit als opleidingen van medewerkers, die voldoet aan het kwaliteitsniveau, dat je van een organisatie met circa 700 medewerkers mag verwachten.
- *Verbindende GGD op herkenbare, toegankelijke en uitnodigende locaties*
GGDrU wil met ruim 55 locaties in de regio qua uitstraling en faciliteiten voldoen aan de eisen van de huidige tijd; sober en professioneel.
- *Een crisis kun je niet plannen, je voorbereiding wel*
GGDrU wil voldoen aan zijn wettelijke crisistaak. Dit betekent een adequate crisisorganisatie, die paraat is en voldoende geoefend is. Zodat wanneer het erom spant, GGDrU kan bijdragen aan rust, veiligheid en gezondheid.

Onderstaande tabel schetst op hoofdlijnen de financiële implicaties van de bovenstaande noodzakelijke en onvermijdelijke structurele verbeteringen en aanpassingen.

	(bedragen x €1.000)			
Intensiveringsimpuls	2018	2019	2020	2021
Personele versterking	242	242	242	242
ICT	509	509	509	509
Huisvesting	188	188	188	188
Crisisorganisatie	77	77	77	77
Subtotaal intensiveringsimpuls	1.016	1.016	1.016	1.016
Versterking bedrijfsvoeringsfuncties (2014)	300	300	300	300
Totale opgave aan ombuigingen	1.316	1.316	1.316	1.316

3. Aanpak ombuigingen

GGDrU heeft in de kadernota 2018, zoals deze is vastgesteld in de vergadering van 30 maart 2017 in het Algemeen Bestuur, een overzicht opgenomen van de benodigde intensiveringen en gevonden besparingen. Dit is tot stand gekomen op basis van diverse afstemmingsmomenten op MT niveau in 2016 binnen GGDrU. Dit overzicht was de basis voor de totstandkoming van dit ombuigingsplan.

Ten behoeve van het uiteindelijk opstellen van het ombuigingsplan is een tweetal sporen bewandeld:

- **Spoor 1: Onderzoek Lysias.** Lysias (adviesbureau) heeft een onafhankelijk onderzoek gedaan naar de eerste uitwerking van GGDrU naar de benodigde intensiveringen en besparingen. Lysias is benaderd omdat zij ruime ervaring heeft met GGD-en en daar ook al diverse opdrachten heeft uitgevoerd. Bijkomend voordeel was dat zij nauw betrokken zijn geweest bij de invlechting in GGDrU van de Jeugdgezondheidsstaak (JGZ) voor 0-4 jaar voor de gemeenten in de subregio's Utrecht Zuid Oost, Vallei en Lekstroom, waardoor zij GGDrU (met name JGZ) al enigszins kende. In de opdracht van Lysias is tevens de beoordeling van de begroting 2018 opgenomen. Bij deze beoordeling is per kostensoort geanalyseerd op basis van de jaarcijfers 2016 of er ruimte aanwezig is in de begroting om als dekkingsmiddel (al dan niet incidenteel) ten behoeve van het ombuigingsplan.
- **Spoor 2: Analyse jaarresultaten en reservepositie.** GGDrU heeft de analyse van het jaarrekeningresultaat over 2016 en 2015 betrokken bij de uitwerking van dit ombuigingsplan. Dit om vast te stellen of er structurele voordelen aanwezig zijn. Daarnaast heeft GGDrU een analyse gedaan naar de reserve- en voorzieningenpositie.

Reflectiegroep

Om te reflecteren op de voorgestelde denkrichtingen voor de bezuinigingen is een reflectiegroep bestaande uit gemeenteambtenaren zowel uit financiële als uit beleidsmatige hoek ingericht. De leden van de reflectiegroep zijn: Edwin Aarts (Lopik), Gerard Hengeveld (Utrecht), Elly Martens (Veenendaal), Marieke Tillema (Soest). De reflectiegroep heeft gereageerd op voorstellen die door Lysias en de GGD zijn gedaan. De reflectiegroep heeft geen eigen onderzoek gedaan of zich een oordeel gevormd over de (on)mogelijkheden van besparingen.

De bestuurlijke reflectie heeft plaatsgevonden via de commissie Financiën & Bedrijfsvoering.

4. Besparingsvoorstellen

4.1 Eerste ronde besparingsvoorstellen obv interne zoekslag 2e helft 2016

GGDrU is zich er terdege van bewust dat in het publieke domein financiële krapte heerst en de noodzakelijke investeringsimpuls daarmee niet één-op-één kan worden vertaald in een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Bij de in 2014 gevraagde personele versterking (€0,7 miljoen) heeft GGDrU destijds onderzocht hoe de versterking zou kunnen worden opgevangen binnen de bestaande middelen. Voor €0,4 miljoen is destijds binnen de eigen middelen structurele dekking gevonden. De overige €0,3 miljoen is tot 2018 incidenteel gedekt. Vanaf 2018 staan hier geen dekkingsmiddelen meer tegenover en dit betekent dat zonder maatregelen, zelfs zonder de noodzakelijke investeringsimpuls op basis van de huidige inzichten, een niet sluitende begroting vanaf het begrotingsjaar 2018.

GGDrU heeft in de 2^e helft 2016 eerst intern onderzocht op welke wijze de investeringsimpuls van €1,0116 miljoen alsmede de taakstelling van €0,3 miljoen zou kunnen worden opgevangen. Dit brengt het totaal van de te dekken opgave op ruim €1,3 miljoen.

Hieronder ziet u wat uit de eerste interne zoekslag '2^e helft 2016' is gekomen.

4.1.1 Inkoopvoordelen

Door de vanaf 2014 doorgevoerde versterking van de bedrijfsvoering heeft GGDrU 1,0 fte beschikbaar voor de inkoopfunctie. Hiermee kan GGDrU inspanning leveren op het gebied van Inkoop & aanbesteding. Afgezien van het feit, dat GGDrU nu hiermee voldoet aan de Aanbestedingswet 2016, hebben de gerealiseerde aanbestedingen inmiddels besparingen opgeleverd.

4.1.2 Personele efficiency

Personele efficiency kan worden gerealiseerd door de herstructurering van de topstructuur van GGDrU (het niet invullen van de medio 2017 ontstane vacature van adjunct directeur). Ten aanzien van de aanbesteding rondom het digitale dossier Jeugdgezondheidszorg, een samenwerking met twee andere GGD-en waarvan de intentie is dit ook voor andere producten van GGDrU te gaan gebruiken, wordt verwacht dat vanaf 2020 personele efficiency kan worden bereikt doordat de digitalisering minder administratieve inspanning van GGDrU gaat verlangen. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt een kleinere efficiency verwacht.

4.1.3 Verdergaande automatisering (ICT)

Door een verdergaande automatisering/digitalisering van de werkzaamheden als ook het terugdringen van het aantal applicaties, mede als gevolg van de ontwikkeling van een digitaal GGD-dossier (zie de aansluiting met vorige punt), wordt een besparing verwacht.

4.1.4 Overige besparingsvoorstellen

GGDrU werkt in diverse kantoorlocaties verspreid over de regio, al dan niet voor een (klein) gedeelte ten behoeve van activiteiten op het gebied van onder meer reizigersvaccinaties. Vooruitlopend op de strategische huisvestingsnotitie verwacht GGDrU op het gebied van huisvesting (verkoop van een pand) een besparing te kunnen realiseren.

De zoekslag '2^e helft 2016' leidt tot het volgende overzicht aan structurele (te realiseren) besparingen:

Besparingsvoorstellen	2018	2019	2020	2021
Inkoopvoordelen	110	110	110	110
Personele efficiëncy	220	292	410	410
ICT	45	170	170	170
Overige voorstellen	50	50	50	50
Totaal	425	622	740	740

5. Onderzoek Lysias; spoor 1

1.1 Opdracht en aanpak

Lysias heeft naar aanleiding van haar onderzoek een rapportage opgesteld. Deze rapportage is in de bijlage opgenomen. In onderstaande sheet is een beschrijving opgenomen van de verrichte werkzaamheden en de resultaten ervan.

1. Opdracht en aanpak Gehanteerde aanpak		
Activiteit	Beschrijving	Resultaat
1. Verkennen (dec – half feb) 	<ul style="list-style-type: none">• Historische analyse• Kostenvergelijking andere GGD'en (vergelijkbaar qua aantal gemeenten en aantal inwoners: Hart voor Brabant, NO-Gelderland, Twente)• Verzamelen info (input AEF-analyse) bij referentieregio's• Per taak: kosten per inwoner (of vergelijkbaar)• Overheadkosten in beeld	<ul style="list-style-type: none">• Een gevalideerd beeld van de onderdelen waar in vergelijking met andere GGD'en de meeste winst te behalen is.
2. Verdiepen (feb-mrt) 	<ul style="list-style-type: none">• Werksessie management GGDrU• Verdiepende analyses op kansrijke taken• Second opinion op besparingsvoorstellen management• Analyse (door GGD) op realiteit begrotingsposten• Vanuit gemeenten reflectiegroep gevormd (financiële en beleidsmedewerkers) die gereflecteerd hebben op (on)mogelijkheden voor besparing.	<ul style="list-style-type: none">• Concrete uitwerking van bezuinigingsopties• Inzicht en commitment bij de verantwoordelijke managers• Bredere blik vanuit gemeenten voor voorstellen om te besparen.
3. Rapporteren (apr) 	<ul style="list-style-type: none">• Opstellen van deze rapportage	<ul style="list-style-type: none">• Rapportage

lysias
CONSULTING GROUP

4

Bij de uitwerking van de opdracht heeft Lysias onder meer een vergelijking getrokken met andere GGD-en, een verdiepend onderzoek uitgevoerd en een beoordeling uitgevoerd op de analyse door GGDrU naar het verschil tussen begrote en gerealiseerde kosten over de afgelopen jaren.

1.2 Belangrijke uitkomsten onderzoek Lysias

Onderstaand volgt een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten:

1. Het kostenniveau van GGDrU in vergelijking met GGD-en met een vergelijkbaar takenpakket is niet bijzonder.
2. Logistieke ondersteuning vanuit servicecenter JGZ (SC JGZ) is te arbeidsintensief en met een digitaal dossier kan het werkproces worden vereenvoudigd en bespaard. In de voorstellen in de kadernota 2018 was hiervoor al een besparing ingeboekt van €300k. Lysias adviseert deze besparing vanaf 2020 te verhogen tot 25% tot 50% van de loonsom van het SC JGZ (€400k - €800k) en aan te vullen met een

efficiëntiewinst in het primair proces van 1%-3% van de loonsom (€150k - €450k). Gerekend wordt met het gemiddelde van deze bandbreedte. De realisatie van deze besparing wordt beperkt omdat GGDrU in 2016 al een besparing van 2,0 fte op de JGZ taak (€160k) verwerkt en een daling van het maatwerk met €80k moet opvangen. Het resultaat van deze analyse is dat het in de kadernota genoemde besparingsbedrag kan worden verhoogd met €350k, van €300k naar €650k.

Bij deze besparing moet rekening worden gehouden met eenmalige kosten voor investering in opleiding, procesoptimalisatie en verandermanagement (200k, verspreid over 2018 en 2019). Ook dient rekening te worden gehouden met frictiekosten indien de uitstroom hoger is dan op basis van natuurlijke uitstroom. In de berekening is een indicatief bedrag meegenomen van 2x €281k (2020 en 2021).

3. De formatie van APG en JGZ ligt in lijn met andere regio's.
4. De ICT-kosten zijn relatief laag. Dat verklaart ook de behoefte aan een intensivering op dit vlak.
5. Ten aanzien van huisvesting wordt geconcludeerd:
 - a. Voor consultatiebureaus (CB's) zijn op de korte termijn geen besparingsmogelijkheden omdat deze per gemeente worden gefinancierd en afgerekend. In afwachting van het strategisch huisvestingsplan van GGDrU zijn geen nadere besparingen mogelijk, met uitzondering van de Poststede (Nieuwegein). Dit is een eigendomspand van GGDrU (net als de Dreef 5 te Zeist).
 - b. Verkoop van de Poststede (Nieuwegein) is al als optie opgenomen in de Kadernota 2018 (obv zoekslag '2^e helft 2016'). Uit een nadere analyse van de kosten die zijn verbonden met dit pand, blijkt dat de besparing kan worden verhoogd met €20.000 tot €55.000 (structureel). Bovendien kan bij verkoop de voorziening voor groot onderhoud vrijvallen (€155.000 incidenteel). Er blijft een resterend exploitatiebudget over voor een huurpand voor de uitvoering van die taken, die lokaal uitgevoerd moeten worden. Ook vindt afstemming met de gemeente Nieuwegein plaats voor het gebruik van de nieuwe ruimte door deze gemeente.
6. De reflectiegroep heeft gevraagd de productiviteit per formatieplaats in de analyse te betrekken. Uit een vergelijking met andere GGD'en blijkt dat GGDrU met vergelijkbare of hogere productiviteitsnormen werkt. Dit geeft dus geen aanleiding tot nadere besparingen. Wel is een verandering doorgevoerd rond het Individueel Loopbaan Budget (IKB). Door deze regeling kunnen medewerkers flexibeler omgaan met hun vakantiedagen en deze evt. aan de werkgever 'verkopen'. In de begroting 2018 was hiervoor een kostenpost opgenomen van €186k. Omdat tegenover deze kostenstijging ook een verhoging van de productiviteit staat (medewerkers werken immers meer dagen per fte), heeft Lysias geadviseerd deze kostenstijging te compenseren in beperking van de formatie en/of externe inhuur. Het in de begroting 2018 opgenomen bedrag voor IKB van €186k is derhalve niet nodig en kan structureel worden meegenomen in het ombuigingsplan.
7. GGDrU heeft een besparing gerealiseerd in de tarieven voor payrolling. De reflectiegroep heeft daarnaast aandacht gevraagd voor de mate waarin payrolling

nodig is: kan ook met andere vormen van werkgeverschap flexibiliteit worden bereikt? Dat zou tot een kostenverlaging kunnen leiden omdat dan de payroll-opslag niet hoeft te worden betaald. Uit een eerste analyse blijkt dat zowel arbeidsmarktoverwegingen als de benodigde flexibiliteit in relatie tot het maatwerk-karakter van de taak (mogelijkheid dat gemeenten de taak beëindigen) redenen zijn om voor payroll te kiezen. Een analyse naar alternatieven vraagt een diepgaandere analyse en valt buiten het bestek van de opdracht aan Lysias. Dit zal GGDrU (HR) zelf gaan oppakken. Overigens is ons huidige, vorig jaar gesloten, payroll-contract goedkoper dan het oude.

8. Lysias verwacht dat het voordeel uit aanbestedingen jaarlijks €75k hoger kan liggen dan GGDrU zelf al had opgenomen.
9. Op basis van tegenvallende licentiekosten van software, hetgeen pas na het opstellen van de Kadernota 2018 naar voren kwam, wordt geadviseerd om de opgenomen besparing door het harmoniseren van software applicaties met €50k neerwaarts bij te stellen.

1.3 Conclusie Lysias

Met verwerking van de wijzigingen lijkt GGDrU de structurele kosten voor de investeringen te kunnen dekken en de reeds afgesproken taakstelling te realiseren. Wel is een overbruggingsprobleem voor de jaren 2018 tot 2021, waarin het gat groter is en nog eenmalige kosten moeten worden opgebracht. Onderstaande tabel geeft weer wat de resultaten van de analyse zijn:

	2018	2019	2020	2021	2022
Opgenomen in kadernota 2018					
Bezuinigingstaakstelling	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Voorgestelde bezuinigingen	-425.000	-622.000	-740.000	-740.000	-740.000
Afwijking tov bezuinigingstaakstelling (- = extra gerealiseerd)	-125.000	-322.000	-440.000	-440.000	-440.000
Voorgestelde intensiveringen	1.045.500	1.045.500	1.045.500	1.045.500	1.045.500
Saldo realisatie taakstelling (+ is nog niet gerealiseerd)	920.500	723.500	605.500	605.500	605.500
waarvan incidenteel	0	0	0	0	0
waarvan structureel	920.500	723.500	605.500	605.500	605.500
Bijstellingen op basis van analyse en second opinion					
Bijstelling intensiveringen	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Extra bezuinigingsmogelijkheden t.o.v. kadernota	-231.000	-231.000	-581.000	-581.000	-581.000
Vrijval voorziening groot onderhoud Poststede	-155.000				
Eenmalige kosten tbv realisatie bezuiniging	100.000	100.000	281.250	281.250	
Saldo realisatie taakstelling (na bijstelling)	604.500	562.500	275.750	275.750	-5.500
waarvan incidenteel	-55.000	100.000	281.250	281.250	0
waarvan structureel	659.500	462.500	-5.500	-5.500	-5.500

Mogelijke oplossingsrichtingen hiervoor zijn:

- Besparingen nog strakker inzetten (met vergroot risico op tegenvallers).
- Intensiveringen heroverwegen of faseren
- Verhoging van de inwonerbijdrage
- Dekking uit incidentele middelen

6. Analyse jaarresultaten en reservepositie; spoor 2

6.1 Analyse jaarresultaat 2016

Uit de jaarstukken 2016 van GGDrU blijkt dat er een positief jaarresultaat is behaald van €175.000 (afgerond). De jaarstukken 2016 worden overigens op 29 juni 2017 aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling voorgelegd.

Onderstaand zijn de belangrijkste verklaringen opgenomen van dit jaarresultaat:

- Lagere loonkosten als gevolg van het niet of later invullen vacatures bij onder meer bedrijfsvoering (al geaccordeerde uitbreiding kan niet allemaal tegelijk worden ingezet).
- Lagere afschrijvingslasten als gevolg van uitgestelde ICT investeringen.
- Onderschrijding op opleidingsgelden (uitstel als gevolg van sterk toegenomen werklast en daarmee minder/geen tijd voor opleidingen).
- Eenmalig voordeel op subsidiegelden artsen in opleiding.
- Vrijval van een voorziening monitor 0-12 jarigen.
- En: bijna €900k aan IKB vakantiegeld opgevangen (exogene ontwikkeling waar ook gemeenten mee zijn geconfronteerd; in verband met invoering van het IKB wordt het vakantiegeld vanaf 2017 niet meer achteraf uitbetaald maar uiterlijk in december van het jaar van opbouw. Dat betekent dat een eenmalige last van 7 maanden vakantiegeld moest worden genomen ten laste van de exploitatie in 2016).

Op basis van deze analyse is het jaarresultaat 2016 van incidentele aard.

6.2 Overzicht jaarresultaten afgelopen jaren

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de jaarresultaten van de afgelopen jaren van de GGDrU.

Jaar	Resultaat in €	Opmerking
2012	-140	
2013	1.090	
2014	1.278	
2015	603	
2016	175 (900k aan IKB)	

(+ = voordelig resultaat)

In de afgelopen jaren is een voordeel op loonkosten behaald maar door vanaf 2016 op basis van werkelijke loonkosten te begroten (daarvoor op basis van maximum van de loonschaal) is de kans op een voordelig resultaat op deze kostensoort kleiner geworden. De loonkosten maken circa 70% uit van de totale exploitatiekosten.

Desalniettemin lijkt het reëel om voor de jaren 2017 en 2018 een (incidenteel) voordelig jaarresultaat van €500k op te nemen voor incidentele dekking van de eenmalige ombuigingskosten.

6.3 Analyse reservepositie

Onderstaand is de reservepositie van GGDrU opgenomen op peildatum 1 juli 2017, waarbij het voorstel tot resultaatbestemming van 2016 (op 29 juni door het AB te besluiten) is verwerkt conform het voorstel.

Reserves				
Omschrijving	Saldo 31 december 2016	Bestemming resultaat 2016	Onttrekking in 2017	Saldo 1 juli 2017
Omschrijving				
Omschrijving				
<i>A. Algemene reserve</i>				
- Algemene reserve Publieke Gezondheid	734.712	168.441		903.153
- Algemene reserve reizigersadviesing	227.195			227.195
- Algemene reserve inspecties THZ	143.000			143.000
<i>Totaal algemene reserves</i>	<i>1.104.907</i>	<i>168.441</i>	<i>-</i>	<i>1.273.348</i>
<i>B. Bestemmingsreserves</i>				
Tekort afschrijvingen De Dreef Zeist	174.403			174.403
DDJGZ	525.580			525.580
Reserve DJI TBC	62.611	6.675		69.286
Versterking bedrijfsvoering	300.000		-300.000	-
Dekking loonkosten directie	124.000		-124.000	-
Garantiesalarissen gemeente Utrecht	168.290		-22.000	146.290
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	<i>1.354.884</i>	<i>6.675</i>	<i>-446.000</i>	<i>915.559</i>
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	<i>175.116</i>	<i>-175.116</i>		<i>-</i>
Totaal generaal	2.634.907	-	-446.000	2.188.907

Algemene reserve

GGDrU beschikt over een algemene reserve van €1.273k per 1 juli 2017. Op basis van de huidige, door het bestuur vastgestelde, beleidsnota 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' houdt GGDrU voor elke euro risico één euro aan weerstandsvermogen aan. Op basis van de huidige risico-inventarisatie is een omvang aan weerstandsvermogen van €712k nodig. Dat betekent dat er op dit moment €561k 'ruimte' aanwezig is.

Tekort afschrijvingen De Dreef Zeist

De vastgestelde afschrijvingstermijnen op het hoofdgebouw (De Dreef 5, Zeist) geven na 40 jaar een afschrijvingstekort te zien van €174.403. Bij de resultaatbestemming over 2005 is dit bedrag als bestemmingsreserve opgenomen op de balans. Voorstel de bestemmingsreserve af te boeken en de jaarlijkse afschrijving aan te passen (minimaal effect op jaarbasis). Over de boekwaarde van het pand aan de Dreef 5 te Zeist wordt nog circa 30 jaar afgeschreven en derhalve is een jaarlijks verhoogde afschrijving van circa

€6k wel op te vangen binnen de exploitatie en kan de bestemmingsreserve komen te vervallen.

Reserve DDJGZ

Deze bestemmingsreserve is onder meer bedoeld ter dekking van de kosten voor de aansluiting Landelijk Schakelpunt en de aanbesteding DDJGZ. De aanbesteding DDJGZ loopt en naar verwachting zal het saldo van deze reserve volledig noodzakelijk zijn.

Reserve DJI TBC

Van de opbrengst DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) wordt conform afspraak jaarlijks voor eventuele wachtgeldverplichtingen €4,82 per gemaakte foto gereserveerd. Elk jaar wordt circa €6k aan de reserve toegevoegd. Gezien enerzijds het lage bedrag dat aan de reserve jaarlijks wordt toegevoegd en anderzijds GGDrU in omvang qua exploitatie is toegenomen wordt voorgesteld het saldo van deze reserve aan te wenden voor dekking van de ombuigingskosten.

Garantiesalarissen gemeente Utrecht

Bij de overname van de medewerkers van GG&GD Utrecht zijn enkele medewerkers overgekomen, waarvan het feitelijke salaris hoger was dan het reguliere salaris van GGDrU. De meerkosten aan salaris wordt jaarlijks gedekt uit deze reserve. De reserve is na 10 jaar volledig bestemd.

Conclusie

Op basis van bovenstaande analyse zou eenmalig maximaal €804k (zijnde €561k algemene reserve, €174k bestemmingsreserve afschrijving De Dreef en €69k aan reserve DJI TBC) aan de reserves kunnen worden onttrokken ter dekking van eenmalige ombuigingskosten.

7. Financieel beeld: intensiveringen en dekking

7.1 Overzicht intensiveringen

Op basis van de opgenomen intensiveringen in de kadernota 2018 en het nadien uitgevoerde onderzoek van Lysias, gereflecteerd door de reflectiewerkgroep 'Ombuigingen' is het onderstaande bijgestelde overzicht aan intensiveringen opgenomen.

Omschrijving intensivering	I/S	2018	2019	2020	2021	2022
Personele versterking		642	642	823	823	542
Ontwikkelcapaciteit GGD-breed bedrijfskundig	S	200	200	200	200	200
Senior facilitair medewerker structureel maken	S	42	42	42	42	42
Eenmalige investering opleiding, procesoptimalisatie en verandermanagement	I	100	100	-	-	-
(Fictie)kosten tbv digitalisering logistiek proces	I	-	-	281	281	-
Versterking bedrijfsvoeringsfuncties (2014)	S	300	300	300	300	300
ICT		509	509	509	509	509
Exploitatielasten versterking ICT	S	509	509	509	509	509
Huisvestingsconcept		188	188	188	188	188
Vervanging en structurele financiering kantoorinrichting	S	68	68	68	68	68
Dekking schoonmaak, verzekering en energie	S	120	120	120	120	120
Operationele organisatie		77	77	77	77	77
GROP:OTO-coördinator	S	28	28	28	28	28
Piket crisiscoördinator	S	12	12	12	12	12
Ondersteunende piketten; ICT, facilitair, algemene procesbegeleider, communicatie en ondersteuning.	S	37	37	37	37	37
TOTAAL		1.416	1.416	1.597	1.597	1.316
waarvan structureel		136	136	136	136	136
waarvan incidenteel		100	100	281	281	-

7.2 Overzicht besparingen

Op basis van de opgenomen intensiveringen in de kadernota 2018 en het nadien uitgevoerde onderzoek van Lysias, gereflecteerd door de reflectiewerkgroep 'Ombuigingen' is het onderstaande bijgestelde overzicht aan besparingen opgenomen.

Omschrijving besparingsmaatregel	I/S	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoopvoordelen		185	185	185	185	185
Overgang naar andere payroll organisatie	S	100	100	100	100	100
TBC landelijk inkopen kapitaalintensieve middelen	S	10	10	10	10	10
Diverse overige (Europese) aanbestedingen	S	75	75	75	75	75
Personele efficiëncy		406	478	946	946	946
Bijstelling beleidsmedewerker Kwaliteit	S	10	10	10	10	10
Herstructurering topstructuur	S	50	50	50	50	50
Digitalisering logistiek proces	S	110	182	650	650	650
TBC capaciteit artsen landelijk organiseren	S	50	50	50	50	50
Individueel loopbaanbudget	S	186	186	186	186	186
ICT		-5	120	120	120	120
Digitaliseren van in- en uitgaande berichtenverkeer klantcontacten	S	25	50	50	50	50
Harmoniseren aantal software applicaties	S	-50	50	50	50	50
Opheffen JOIN en implementeren AFAS DMS	S	20	20	20	20	20
Overige voorstellen		225	70	70	70	70
Verkopen Poststede Nieuwegein	S	55	55	55	55	55
TBC flexbudget afromen	S	15	15	15	15	15
Vrijval voorziening groot onderhoud Poststede	I	155	-	-	-	-
TOTAAL		811	853	1.321	1.321	1.321
waarvan structureel		656	853	1321	1321	1321
waarvan incidenteel		155	-	-	-	-

7.3 Totaal overzicht intensiveringen en besparingen

De bovenstaande opgenomen overzichten van de intensiveringen en besparingen leiden tot de onderstaande recapitulatie:

Totaal	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal aan intensiveringen	1.416	1.416	1.597	1.597	1.316
Structurele intensiveringen	1.316	1.316	1.316	1.316	1.316
Incidentele intensiveringen	100	100	281	281	-
Totaal aan besparingen	811	853	1.321	1.321	1.321
Structurele besparingen	811	853	1.321	1.321	1.321
Incidentele besparingen	-	-	-	-	-
Saldo intensiveringen minus besparingen	605	563	276	276	-6

(+ = nog niet afgedekt in exploitatie)

Dit betekent dat vanaf 2022 wordt verwacht dat de structurele intensiveringen worden opgevangen met structurele besparingen maar dat voor de jaren 2018 tot en met 2022 eenmalig dekkingsmiddelen nodig zijn.

7.4 Voorstel hoe met rest-opgave om te gaan

In onderstaand overzicht wordt het voorstel, zoals gepresenteerd in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 18 mei jongstleden, voorgelegd hoe met de rest-opgave (dekking van de eenmalige kosten voor de jaren 2018 tot en met 2022) wordt omgegaan.

(x€000) / [- bedrag = voordeel]

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo intensiveringen minus besparingen		605	563	276	276	-6
Verwacht exploitatieoverschot	-500	-500	-	-	-	-
Resterend saldo te dekken (+ = nadeel)	-500	105	563	276	276	-6
Ideeën hoe hiermee om te gaan:						
- reserve project 'Ombuiging' (- = onttrekking)	500	-105	-396	-	-	-
- algemene reservepositie (- = onttrekking)	-	-	-167	-276	-276	-
- bijdrage van de gemeenten	-	-	-	-	-	-
Saldo aan dekkingsmiddelen ideeën	500	-105	-563	-276	-276	-
Resterend saldo te dekken inclusief ideeën	-	-	-	-	-	-
<u>Saldo-overzicht van de in te zetten reserves</u>						
Bestemmingsreserve inc dekking project 'Ombuigin	-500	-396	-	-	-	-
Saldo in te zetten deel alg res/ bestemmingsres	-804	-804	-637	-361	-86	-86

Op basis van bovenstaand overzicht kan worden geconcludeerd dat op basis van dit voorstel ook de eenmalige ombuigingskosten worden gedekt.

7.5 Risicobeeld

Deze voorgestelde ombuigingsoperatie om ervoor te zorgen dat de basis bij GGDrU op orde komt, kent wel een aantal risico's, die onderstaand zijn opgenomen:

- Belangrijk voor realiseren financiële ruimte is een werkend nieuw DD JGZ (op weg naar GGD dossier); hier zijn we nog mee bezig (aanbesteden en implementeren)
- Dekking voor kosten implementatie DD JGZ (opleiden/trainen etc) moet nog worden gevonden (mogelijk keuze om eenmalig werkzaamheden te laten vervallen).
- De besparingsmogelijkheden op het servicecenter JGZ zijn in de analyse van Lysias met een ruime bandbreedte genoemd. Dit vanwege de reikwijdte en diepgang van het onderzoek. Gerekend is met het gemiddelde van de bandbreedte. De bandbreedte (voordeel of nadeel) ten opzichte van de gehanteerde besparing is €350k.
- Nader onderzoek naar frictiekosten die zullen ontstaan bij het doorvoeren van de voorgestelde dekkingsopties is nog nodig. In de cijfers is nu gewerkt met een aanname van 75% van tweemaal het jaarbedrag van de te besparen loonsom (€281K).
- Behaalde overschotten in het verleden geen garantie voor de toekomst.
- Lage reservepositie.
- Geen ruimte meer in de begroting voor opvang mogelijke nieuwe tegenvallers.
- Bedragen die zijn opgenomen in de ombuigingsoperatie zijn aannames, waarvan periodiek (per half jaar) moet worden vastgesteld in hoeverre de aannames in lijn liggen met de werkelijkheid.

Daarnaast zal ook afstemming moeten plaatsvinden met de provincie; als financieel toezichthouder zal zij zich moeten uitspreken over de voorgestelde ombuigingen.

Alternatief scenario

Een belangrijke voorwaarde om tot de gewenste besparing te komen, is het realiseren van een goed functionerend DD JGZ. Zoals tijdens de bespreking van de contouren van dit plan door leden van het AB is gevraagd, heeft GGDrU een alternatief scenario doorgerekend.

In dit scenario werken we met de volgende aannames:

- Vertraging DD JGZ met een jaar.
- Daarmee verbonden besparingen schuiven een jaar op. Dit zijn: digitaliseren logistiek proces, harmonisatie software en digitaliseren berichtenverkeer.
- Investerings in verandermanagement en frictie schuiven ook een jaar op.

In dit scenario ontstaat niet in 2022, maar in 2023 weer een structureel begrotingsevenwicht. De benodigde incidentele dekking is hoger. Het scenario is hieronder opgenomen:

Totaal	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal aan intensiveringen	1.316	1.416	1.416	1.597	1.597
Structurele intensiveringen	1.316	1.316	1.316	1.316	1.316
Incidentele intensiveringen	100	100	281	281	-
Wijziging agv tegenvallend scenario	-100	-	-181	-	281
Totaal aan besparingen	786	728	852	1.321	1.321
Structurele besparingen	811	853	1.321	1.321	1.321
Incidentele besparingen	-	-	-	-	-
Wijziging agv tegenvallend scenario	-25	-125	-469	-	-
Saldo intensiveringen minus besparingen	530	688	564	276	276

(+= nog niet afgedekt in exploitatie)

NB: vanaf 2023 structureel evenwicht

De voorgestelde strategie in dit tegenvallende scenario is gelijk aan die van het 0-scenario: eerst benutten van incidentele meevallers uit de lopende begroting en vervolgens een beroep doen op de beschikbare reserves. In het 0-scenario zijn deze beide strategieën met het huidig inzicht toereikend: in het tegenvallende scenario moet daarnaast incidenteel een beroep worden gedaan op gemeentelijke middelen: €252k in 2021 en €276k in 2022. Per inwoner gaat dit om: € 0,19 in 2021 en € 0,22 in 2022.

	(x €000) / [- bedrag = voordeel]					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo intensivering minus besparingen		530	688	564	276	276
Verwacht exploitatieoverschot	-500	-500	-	-	-	-
Resterend saldo te dekken (+ = nadeel)	-500	30	688	564	276	276

Ideeën hoe hiermee om te gaan:

- reserve project 'Ombuiging' (- = onttrekking)	500	-30	-471	-	-	-
- algemene reservepositie (- = onttrekking)	-	-	-217	-564	-24	-
- bijdrage van de gemeenten	-	-	-	-	-252	-276
Saldo aan dekkingsmiddelen ideeën	500	-30	-688	-564	-276	-276

Resterend saldo te dekken inclusief ideeën	-	-	-	-	-	-0
---	----------	----------	----------	----------	----------	-----------

Saldo-overzicht van de in te zetten reserves

Bestemmingsreserve inc dekking project 'Ombuiging'	-500	-471	-	-	-	-
Saldo in te zetten deel alg res/ bestemmingsres	-804	-804	-587	-24	-	-

Bijlage A: Rapportage 'Bezuinigen om te kunnen investeren' (Lysias)